

**Силабус курсу
«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»
2022-2023 навчального року**

**Затверджено Вченою радою ЛНМА ім. М.В.Лисенка
31 серпня 2022 р. Протокол № 9**

Назва курсу	Педагогіка вищої школи
Адреса викладання курсу	вул. Нижанківського 5, 79000 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет музикознавства, композиції, вокалу та диригування, кафедра історії музики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	Кияновська Л.О. доктор мистецтвознавства, професор
Контактна інформація викладачів	luba.kyjan@gmail.com
Корпоративна пошта	postgraduate.studies@lnma.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Надається індивідуальне консультування. Для погодження часу консультацій слід писати на електронну пошту викладача. Також є можливість проведення он-лайн консультації у системі Skype і Zoom.
Сторінка курсу	https://lnma.edu.ua/aspirantura/
Інформація про курс	Курс розроблено у вигляді лекцій та семінарів з метою розширення і доповнення знань з історичних і актуальних проблем вищої школи і компетенцій аспірантів у перспективі викладання у вищих навчальних закладах спеціального профілю. На лекціях оглядаються напрями розвитку університетів та музичних академій у історичному дискурсі та у різноманітності їх функціонування на сучасному етапі. Аспіранти обговорюють актуальні тенденції підготовки фахівців вищої кваліфікації у сфері музики. Семінари зазвичай проходять у формі дискусій і обговорення перспективних моделей музичної вищої освіти з урахуванням потреб глобалізованого суспільства та специфіки українських вишів. Заохочуються різні форми індивідуального дослідження учасників курсу у процесі комунікації з уявною студентською аудиторією, вміння швидко формулювати власні думки, вести дискусію, креативно реагувати на запитання. Виступи аспірантів передбачають активну участь у дискусіях навколо тематики оновлення змісту вищої музичної освіти, розуміння дотичних до теми дослідження проблем працевлаштування та створення нових робочих місць на сучасному етапі у міждисциплінарному дискурсі.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Педагогіка вищої школи» є обов'язковою дисципліною зі спеціальності 025 Музичне мистецтво для освітньої програми з підготовки доктора філософії, яка викладається 1 семестр (6 семестр на третьому році навчання) в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою і завданням навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» є формування компетентності у сфері вищої музичної освіти, навичок фахового читання лекцій у виші на сучасному етапі технологічного розвитку, ведення дискусії зі студентською аудиторією, вміння критично підходити до аналізу актуального стану музичної культури.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <p>Адорно Т. Избранное: Социология музыки [пер. с нем. М.Левиной, А.Михайлова]. СПб.: Университетская книга, 1998. (Книга света).</p> <p>Адорно Т. Философия новой музыки [пер. с нем. Б. Скуратова, вст. ст. К.Чухрукидзе]. М.: Логос, 2001.</p> <p>Берегова О. Музична творчість у системі художньої комунікації// Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 43, кн. 2 : Українська та світова музична культура: сучасний погляд: [зб. статей]. К.: Друкар, 2005. С. 3-15.</p> <p>Берегова О. Комунікація в науково-освітньому просторі сучасності: дискурс креативності // Українське музикознавство: наук.-метод. зб. Вип. 36. К., 2010. С. 242-254.</p> <p>Мазепус В. Универсально-грамматический подход у культурологии Новосибирск: НГК, 1993.</p> <p>Самойленко О. І. Діалог як музично-культурологічний феномен: методологічні аспекти сучасного музикознавства : автореф. д-ра мист.: спец. 17.00.03 «музичне мистецтво» НМАУ ім. П. І. Чайковського. К., 2003.</p> <p>Українська музична енциклопедія. Київ, видавництво ІМФЕ Рильського, Київ, 2016.</p> <p>Рожок В. І. Актуальні проблеми підготовки фахівців у галузі музичного мистецтва. Київ, 2005.</p> <p>Драйден Гордон, Вос Сьюзен. Революція в навчанні. Львів:Літопис, 2005.</p> <p>Ідея університету. Антологія. Упор.: М.Зубрицька та ін. Львів: Літопис, 2002.</p> <p>Ільченко А.М. Вища освіта і Болонський процес: Навчально-методичний посібник / Автори-укладачі: Ільченко А.М., Шейко С.В. Полтава: РВВ ПДАА, 2014. – 316 с.</p> <p>Adorno T. W. Zu einer Theorie der musikalischen Reproduktion Frankfurt a. M. : Suhrkamp, 2001. 400 S.</p> <p>Habermas J., Lukmann N. Theorie der Gesellschaft oder Sozialtechnologie. – Frankfurt a. M. : Suhrkamp, 1971. S. 404.</p> <p>Habermas J. Theorie des kommunikativen Handels. [in 2 Bde.] : Band 2 : Zur Kritik der funktionalistischen Vernunft. Frankfurt am Main: Suhrkamp-Verlag, 1981. – 650 S.</p> <p>Georgiades G. Thrasybulos. Musik und Sprache. Das Werden der abendländischen Musik, dargestellt an der Vertonung der Messe [2 Aufl.] Berlin, [u.a.] : Springer, 1974. 142 S.</p> <p>Допоміжна:</p> <p>Білоус В. Психологічні аспекти художньої майстерності виконавця-інструменталіста // Музичне виконавство. Книга десята. Науковий вісник НМАУ. Київ: НМАУ ім. Чайковського, 2004. Вип. 40. С. 48-57.</p> <p>Вайнцвайг П. Десять заповідей творческой личности // Гуманистическая и трансперсональная психология. Минск-М.: Харвест-Аст, 2000. С.241-296.</p> <p>Гуманістична психологія. Гуманістичні підходи в західній психології ХХ ст. // п.р. Р.Трача та Г.Балла. Т. 1 К.: Пульсар, 2001.</p> <p>Зинькевич Е.С. Логика художественного процесса как историко-методологическая проблема // Музично-історичні концепції у минулому і</p>

сучасності. Львів: Сполом, 1997. С.49-55.

Виконавські школи вищих навчальних закладів України: темат. зб. наук. праць. К.: КДК ім. П.Чайковського, 1990.

Кашкадамова Н., Садова Л. Львівська фортеп'янна школа: традиції та розвиток // *Musica Humana*. Зб. статей. Ч. 1. Львів: 2003. С. 169-187.

Клонингер С. Теории личности. Познание человека. СПб: Питер, 2003.

Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів, 2000. Наукове товариство ім.Т.Шевченка. Українознавча бібліотека НТШ.

Костюк О. Сприймання музики й художня культура слухача. К.: Наукова думка, 1965.

Коул М. Культурно-историческая психология: наука будущего: Пер. с англ. М.: Когито–Центр, “ИП РАН”, 1997.

Кримський С.Б. Запити філософських смислів. К.: Вид.ПАРАПАН, 2003.

Людина та її дійсність: філософсько-антропологічні дослідження. Львів: Cogito, 1997.

Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи. Т.1. Львів: Вид-во М.Коць, 1999. Т. 2. Львів: Вид-во М.Коць, 2000.

Мазепа Л.,Мазепа Т.Шлях до музичної академії.Т.1,2. Львів:Сполом, 2003.

Музично-історичні концепції в минулому і сучасності. Львів, Сполом, 1997.

Наукові записки Львівської державної консерваторії. // До питання теорії і історії музики. Вип. 1. Львів, 1957.

Основи викладання мистецьких дисциплін, К., 1998.

Самойленко А. Музыковедение и методология гуманитарного знания. Проблема диалога. Одесса: Астропринт, 2002.

Старух Т. Музичне мистецтво Львова. Львів: Сполом, 1997.

Сторінки історії Львівської державної музичної академії ім. М.Лисенка.Львів: Сполом, 2003.

Українська фортеп'янна музика та виконавство: стильові особливості, зв'язки з музичною культурою Західної Європи. Львів: 1994.

Allgemeine Musikpsychologie. В.1. Göttingen u.a.: Hogrefe-Verlag, 2005.

Blaukopf K. Musik im Wandel der Gesellschaft. Grundzüge der Musiksoziologie. München-Zürich: R.Piper&Co.Verlag, 1982.

Tomaszewski M. Interpretacja integralna dzieła muzycznego. Rekonesans. Akademia Muzyczna w Krakowie, 2000.

Інтернет-ресурси:

1. Закон України № 1556–VII «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради(ВВР), 2014, № 37–38;
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.
4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Про затвердження Переліку спеціалізацій спеціальності та напряму підготовки «Музичне мистецтво», за якими може одночасно здійснюватися підготовка фахівців у вищих навчальних закладах сфери культури. Наказ Міністерства культури України від 26.06.2014 р. № 492, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 8 липня 2014 року за №786/25563.

	<p>7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – режим доступу: https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osvitii-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo</p> <p>Наукові публікації у вільному доступі на сайті НМАУ: Часопис: http://knmau.com.ua/naukovi-vydannya/chasopys/ Українське музикознавство: http://knmau.com.ua/naukovi-vydannya/ukrayinske-muzykoznavstvo/ Науковий вісник: http://knmau.com.ua/naukovi-vydannya/naukovyy-visnyk/ James Paul Gee St. Martin's Publishing Group, The Anti-Education Era: Creating Smarter Students through Digital Learning https://books.google.com.ua/books/about/The_Anti_Education_Era.html?id=NjhMK7ifCpcC&redir_esc=y</p>
Тривалість курсу	150 год.
Обсяг курсу	30 годин аудиторних занять. З них 15 лекційних, 15 практичних занять, 120 годин – самостійна робота.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Загальні засади музично-педагогічної системи у її еволюції; – історичну ретроспективу зародження та розвиток різноманітних підходів до музичної освіти; – методи формування професійного мислення студентів; – способи у студентів інтересу до майбутньої професійної діяльності; – механізми формування у студентів кластери компетентностей для успішного здійснення в змінних соціокультурних умовах професійних функцій, розвитку і реалізації фахового потенціалу. – теоретичний зміст понять та категорій педагогіки вищої освіти; – історію розвитку університетів та музичних академій/консерваторій; – методи і перспективи сучасного наукового дослідження; – соціальні і психологічні координати музично-педагогічної діяльності у вишах; – форми ведення дискусій наукової аудиторії. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати, порівнювати підходи до різноманітних систем вищої музичної освіти зарубіжних країн та України • представляти власні наукові розвідки у сучасному науковому дискурсі педагогіки вищих музичних навчальних закладів • використовувати знання теорії музикознавчої інтерпретації у веденні наукової дискусії • володіти термінологічним апаратом та мовленнєвими навичками • застосовувати міждисциплінарні навички у аналізі та моделюванні перспектив вищої музичної освіти • формулювати власні методи дискурс-аналізу у вищій музичній освіті.
Ключові слова	університет, музична академія/консерваторія, науково-педагогічна концепція, методологія, презентація, дискусія, консультація
Формат курсу	Очний
	Ведення презентацій, консультацій, дискусій, дистанційних конференцій, робота малими групами

Теми	Подано у таблиці нижче
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці курсу комбінований
Пре-реквізити	Ведення лекцій і семінарів, а також завдання для самостійного опрацювання базуються на знаннях, отриманих аспірантами в результаті вивчення попередніх навчальних дисциплін та набуття компетенцій після завершення навчання на рівні бакалавра і магістра зі спеціальності 025 Музичне мистецтво і потребують базових знань у сфері викладання у вищих навчальних закладах музичного спрямування, достатніх для сприйняття категоріального апарату спеціальної музичної педагогіки, розуміння її сучасних проблем і перспектив її розвитку, а також необхідних практичних навичок у сфері викладання музичних дисциплін – як фахового, так і науково-дослідницького спрямування.
Навчальні методи та техніки, необхідні для викладанні курсу	Презентації, доповіді, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, перспективне моделювання навчального процесу), творче індивідуальне завдання, дискусії, робота з текстами, написання методичної розробки, креативного проекту з викладання музичних дисциплін. Робота в системі Scype, Zoom, побудова дистанційного навчання як простору прояву пізнавальних ініціатив.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми, проектор, підсилювачі звуку для презентацій з аудіо- і відео- матеріалами, прикладами, користування кафедральною студією звукозапису, доступ до систем онлайн-навчання.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні – 20 балів, два індивідуальні творчі завдання – по 15 балів • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100. Письмові і презентаційні роботи: <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати презентацію: «Історичні витoki та творчо-професійна еволюція львівської музичної освіти: від музичних цехів до національної академії». • Підготувати ключові питання для дискусії на тему «Соціальні і психологічні координати музично-педагогічної творчості». • Створити перспективну модель одного з актуальних напрямків вищої музичної освіти. • Підготувати презентацію на тему «Мистецькі, соціальні, політичні аспекти музичної педагогіки в сучасному науковому дискурсі». • Підготувати презентацію на тему своєї майбутньої професійної діяльності у музичному виші. Академічна доброчесність: Роботи здобувачів є виключно оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. <u>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються</u>

Питання до заліку чи екзамену.

- Сучасний стан вищої музичної освіти в Україні: недоліки і переваги.
- Аналіз навчального процесу в Львівській національній музичній академії ім.М.В.Лисенка.
- Перспективи працевлаштування музикантів в Україні на основі отриманого кваліфікаційного рівня.
- Співвіднесеність реальних потреб сучасного українського суспільства в професійних музикантах та пропозиції вищих навчальних закладів.
- Основні принципи гумбольдтівського університету.
- Інтеграція в сучасній університетській освіті.
- Моніторинг ринку праці для професійних музикантів і завдання сучасної вищої музичної освіти
- Принципи ньюменівського університету
- Принципи Паризького університету.
- Основні форми західноєвропейської вищої музичної освіти на сучасному етапі.
- Суспільні виклики музичної освіти в сучасному глобалізованому світі.
- Виховання музикантів-виконавців в музичних академіях Заходу.
- Радянська вища музична освіта і її особливості.
- Принципи американського університету.
- Музична освіта в Україні на сучасному етапі.
- Порівняльна характеристика західної і радянської систем вищої музичної освіти.
- Цикл предметів для вільного вибору студента: принципи і механізми застосування.
- Нові музичні професії в сучасному світі.
- Взаємодія трьох основних ланок музичної освіти в Україні: „музична школа – музичне училище – музична академія”.
- Переваги триступеневої системи музичної освіти в Україні.
- Недоліки триступеневої системи музичної освіти в Україні.
- Взаємозв’язок „викладач – студент” в процесі навчання у вищому музичному закладі.
- Шляхи оптимізації української вищої музичної освіти.
- Обмін студентами та педагогами в європейській спільноті: перспективи розвитку.
- Наукова робота студентів у музичних академіях сучасної України.
- Концертно-творча робота студентів у музичних академіях

сучасної України.

- Двоступенева система навчання „бакалавр – магістр” в системі української вищої музичної освіти: переваги і втрати. Ваш погляд на двоступеневість
- Вимоги до освітнього рівня „бакалавр” в системі української вищої музичної освіти.
- Ваша версія працевлаштування випускника з дипломом бакалавра музичного вишу в сучасних українських реаліях.
- Вимоги до освітнього рівня „магістр” в системі української вищої музичної освіти.
- Форми студентського самоврядування і регуляції навчального процесу студентів у музичних академіях сучасної України.
- Форми студентського самоврядування в західних вишах.
- Навчальні програми в музичних академіях сучасної України.
- Різні форми застосування музики в сучасному суспільстві.
- Функція музики в суспільстві в добу глобалізації.
- Роль студентського самоврядування в професійній орієнтації майбутніх фахівців-музикантів.
- Розгалужена диференціація фаху музиканта в сучасному західному суспільстві.
- Застосування музики у виробничій структурі сучасного суспільства.
- Виховання музикантів-виконавців в музичних академіях Заходу.
- Модернізація вищої музичної освіти на сучасному етапі.
- Реформування системи вищої музичної освіти в Україні.
- Пошук новітніх технологій навчання у вищих навчальних музичних закладах світу.
- Нові підходи до підготовки фахівців-музикантів. Пріоритети музичної освіти в сучасних умовах ринкової економіки
- Умови конкурентоспроможності сучасного фахівця-музиканта.
- Оновлення змісту музичної освіти на сучасному етапі.
- Введення дисциплін за вибором навчального закладу та вибором студентів.
- Зростання вимог до самостійної роботи студентів у вищих навчальних музичних закладах.
- Запровадження у навчальний процес сучасних педагогічних технологій у вищих навчальних музичних закладах.

- Пріоритетне становище студента як об'єкта навчального процесу у вищих навчальних музичних закладах.
- Умови і форми розвитку креативного мислення і підходу до фаху у вищих навчальних музичних закладах.
- Індивідуальна професійна орієнтація у вищих навчальних музичних закладах Європи і світу.
- Технічне забезпечення навчального процесу у вищих навчальних музичних закладах.
- Форми і методи «створення власного місця праці» музикантом в сучасних реаліях ринку праці
- Необхідність професійного менеджменту в умовах сучасного ринку праці музиканта
- Інноваційні напрямки підготовки фахівців у музичних академіях: відділення естради і джазу – за і проти.
- Особливості творчо-наукової праці магістрів і викладачів музичних вишів.
- Сумісність кваліфікації на вузівському та післявузівському етапах підготовки як необхідна умова професійного зростання музиканта
- Історичні витоки університетської освіти: *septem artes liberalis* і їх науково-освітнє тлумачення.
- Творче виховання і розвиток особистості у вищих навчальних музичних закладах.
- Врахування структури особистості, виховання творчого потенціалу у вищих навчальних музичних закладах.
- «Національний образ» викладача музичної академії в сучасному світі.
- Професіограма викладача ВНЗ у сучасному геополітичному просторі.
- Реальна та бажана сфера професійної діяльності музикантів в Україні.
- Інформаційно-організуючий принцип висвітлення матеріалу в радянських та пострадянських вищих навчальних музичних закладах.
- Функції креативної самоактуалізації особистості в процесі навчання у вищих навчальних музичних закладах.
- Процес європейської інтеграції у вищій музичній освіті.
- Основні типи університетської освіти (гумбольдтівський, ньюменівський, паризький, американський)
- Історичні витоки університетської освіти: перші світські університети та їх дидактичні засади.
- Історичні витоки музичної освіти: музичні цехи, монопрофільні консерваторії, багатoproфільні консерваторії.
- Індивідуалізація навчання в рамках загального курсу у

	<p>вищій музичній освіті.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Співвіднесення обов'язкових, фундаментальних курсів і курсів на вибір у вищій музичній освіті. • Урахування національних та регіональних традицій у вищій музичній освіті. • Основна мета наукової роботи магістра у вищих навчальних музичних закладах. • Робота зі спеціальною літературою студента у вищих навчальних музичних закладах. • Формування самостійної позиції майбутнього митця. • Творчі альтернативні форми концертних виступів студента у вищих навчальних музичних закладах. • Післядипломні форми музичної освіти. • Перспективи розвитку спеціальностей у Львівській державній музичній академії ім. М.В.Лисенка. • Виховання громадянської позиції у професійній діяльності в структурах студентського самоврядування • Ваше бачення перспектив працевлаштування випускника музичного вишу з дипломом магістра • Принципи наукової роботи студентів протягом всіх років навчання. Ваш підхід до цієї проблеми • Ваше бачення форм і способів підвищення кваліфікації студентів музичного вишу в Україні. • Форми і методи підвищення кваліфікації студентів у світовому просторі сучасності.
Опитування	https://forms.gle/HZPwwW3Mz5Wnbu4s6

Схема курсу

Таблиця

Модуль 1. Сучасна вища освіта і потреби музичного ринку праці			
1.	Нові професії музичного напрямку на світовому ринку праці. <i>Практичне заняття: аналіз світових тенденцій музичного ринку праці</i>	<i>Лекція – 2 год, практичні з. – 2 год. самостійна робота 16 год.</i>	2 тижні
2.	Один із інноваційних напрямів сучасного музичного ринку праці: вивчення іноземної мови з музикою. <i>Практичне заняття. Обговорення перспектив і проблем застосування вивчення іноземної мови з музикою в Україні</i>	<i>Лекція – 2 год, практичні з. – 2 год. самостійна робота 14 год.</i>	2 тижні
3.	Компаративні методи аналізу потреб музичних професій в Україні і світі: цілісний, глибинний, дискурс-аналіз. <i>Практичне заняття. Аналіз причин і наслідків розбіжностей у запитах на музичні професії в Західній Європі, США і Україні</i>	<i>Лекція – 2 год, практичні з. – 2 год. самостійна робота 16 год.</i>	2 тижні
4.	Дистанційна освіта - переваги та недоліки <i>Практичне заняття.: обговорити оптимальні</i>	<i>Лекція – 2 год, практичні з. – 2 год.</i>	2 тижні

	<i>форми впровадження дистанційної освіти в практику українських музичних вишів.</i>	<i>самостійна робота 14 год.</i>	
Модуль 2. Соціокультурні витоки музичної освіти та її сучасні трансформації			
1.	Історичні витоки університетської освіти та роль музичних занять у ній <i>Практичне заняття. Обговорення форм музичної освіти в університетських програмах різних історичних періодів</i>	<i>Лекція – 2 год, практичні з. – 2 год. самостійна робота 16 год</i>	2 тижні
2.	Історичні витоки музичної освіти в консерваторіях та музичних академіях <i>Практичне заняття. Обговорення ролі Львівської консерваторії-музичної академії у системі європейських навчальних закладів</i>	<i>Лекція – 2 год, практичні з. – 2 год. самостійна робота 14 год</i>	2 тижні
3.	Анімація музичної культури та її історичні традиції <i>Практичне заняття. Представлення перспективних форм музичної анімації в українських сучасних реаліях.</i>	<i>Лекція – 2 год, практичні з.– 2 год. самостійна робота 16 год</i>	2 тижні
4.	Соціальні та психологічні координати науково-педагогічної творчості. <i>Практичне заняття. Психосоціальні засади ведення дискусії в студентській аудиторії.</i>	<i>Лекція – 1 год, практичні з. – 1 год. самостійна робота 14 год</i>	1 тиждень